

Avstå från kött av kärlek eller slakta med respekt

Äta djur? Nej de är våra bröder och systrar

”Älska din nästa” gäller också djur, menar Pelle Strindlund och Annika Spalde, som strax före jul kom med en bok om djurrätt och kristen tro. Alldeles i onödan dödar och plågar vi varelser vi i sjället borde möta med värdnad, menar de.

Jag kommer till Mjölby för att intervju Pelle Strindlund, men först: lunch. Ett café erbjuder isterband. När jag frågar om något vegetariskt föreslår de en fiskrätt. I en butik intill hamnar jag bakom en kvinna som köper fyra kilo blandfärs.

Inget konstigt med det. Även om vegetarisk mat blir allt vanligare, med viss hjälp av klimtfrågan och hästkötts-lasagne, åter genomsnittsvensken varje år runt 85 kilo kött.

Man säger ju ”kött”. Pelle Strindlund säger ”äta djur” – det manar fram andra bilder. Ansikten, ögon.

– Min väg in i djurrättsfrågorna började med engagemang för social och global rättvisa – precis som

”Varför ska man ta livet av någon när man inte behöver det? Djuren står inte till vårt förfogande, och äta fungerar att äta vegetariskt”

många människor rättigheter handlar det om in- dividier, medan ekologisk filosofi ser till arter och ekosystem, säger Pelle när han dukar fram te och kex i köket i kollektivt Gandhis lägenhet.

Han och Annika Spalde är gifta och har skrivit fem böcker tillsammans – om icke-väld, djurrätt, kristen tro och etik. Det hänger ihop, betonar Annika i e-post från irakiska Kurdistan, där hon arbetar med ett kristet fredsteam. Hon berättar om byar som bombats av Turkiet och Iran, och skriver att hon hoppas på mer respekt för alla levande varelser, i kyrkan:

– Omsorg om djuren är en

Annika Spalde och Pelle Strindlund har tillsammans skrivit boken *Kärlekens väg* där kärleken handlar mer om ansvarstagande än kärnska. De vill få alla kristna att se djurrättsfrågan som teologisk/moralisk.

viktig del av min kristna andlighet. Djuren har rätt att leva sina egna liv, och min övertygelse är att Gud lider och glädjer sig med varje kännande varelse.

Utgångspunkten i deras senaste bok *Kärlekens väg* är att räkna med djuren i budet ”älska din nästa som dig själv” – där kärleken handlar mer än kärnska.

– Det klarar vi. Det handlar om att säga att vi inte vill att någon ska plågas eller dö för vår skull. Och vi vill få kristna att förstå att vårt förhållande till djuren är en första rangens teologisk och moralisk fråga, säger Pelle.

Sedan skratrar han stort: – Den ska alltså gå från att vara en icke-fråga till en första rangens...

Nej, djurrätt är inte så helt i Sverige, men Pelle anser en förändring: kyrkorna möter han

många som är engagerade i frågan – ”fast de känner sig ofta väldigt ensamma”.

Att äta kött är en stark norm i samhället – utanför den kan både övertygande och argu-

menten vara starka, utan att nå fram. Pelle och Annika refererar forskning som visar att djuren vi dödar och äter känner och upplever, de lever egna liv. – Birger Schlaug sa en gång till mig att det inte går att säga emot mina argument. Så är det för många, tror jag. Man har inga bra argument för att äta djur, men man gör det ändå.

Av vana, för att andra gör det, och kanske för att det bär iväg för långt att se sin köttfärsås som resultat av dödande och tortyr i industriell skala. Pelle jämför med slave-riet – en gång såg nästan alla det som en naturlig ordning, och lika lite som slavermotståndare i den amerikanska södern kunde slåss mot varje slavägare kan han i dag tänka ”mord” inför varje skinkmacka. Men frustrationen över att så många blundar är tydlig.

– När jag är ute och pratar om detta är det ofta någon som säger ”men Krav-kött är väl okej?”.

Vad säger du då? – Ja, vad säger jag... det är klart att det är bättre med ett mildt slaveri än ett brutalt. Men det är ju bäst att avskaffa slaveriet helt och hållet, och börja se djuren som bröder och systrar i stället för som resurser vi kan använda.

Fast helt jämställda syskon är vi inte. Pelle hänvisar till Bibelns första skapelseberättelse, där människan skapas till Guds avbild, ska livnära sig på vegetabilier och hänska över andra arter. Den är human, upplyst och negligerad, menar Pelle, och säger att det bara vore tokigt att förneka en hierarki där människan har makten. Men det är ovanliga de där äggen, de allra flesta kommer från en industri som maler ner alla tuppycklingar de kläcker.

Och om man lever nära sina djur, känner dem och värdat dem men också slaktar dem?

– Menar du i Sverige i dag? Jag tycker det är obegripligt macka. Men Pelle ska man ta livet av någon när man inte behöver det? Djuren står inte till vårt

Ett liv i stian – och därifrån till slakt.

förfogande, och det fungerar att äta vegetariskt. Jag gör det hela tiden, vi gjorde det på vårt bröllop, och när vi firar jul. Det är en vana, och det är inte svårt.

Utänför faller snön och småfågellarna samlas i ett träd. Pelle svarar, ibland efter lång, tyst eftertanke. Nej, de lever inte själva med något djur – ”fast vi har myror i skafferiet”.

Jo, om farliga djur hotar en måste man slå till. Nej, ägg från glada höns på egen gård är inte problemet – men, påpekar Pelle, de är ovanliga de där äggen, de allra flesta kommer från en industri som maler ner alla tuppycklingar de kläcker.

Och det handlar inte om myggor, utan om respekt för medvetna individer. Fast myrorna får vara kvar, och äta lite på digestivexen.

DAVID BERJLUND

Så ser livet ut för Guds skapelse grisen.

Förstår veganernas syn men slakten ingår i ”dealen”

THORSTEN LAXVIK STAR och styckar kött när han svarar i telefon. Han har gård med ett 50-tal djur i byn Tjörnboten i Sollefteå. Köttet säljer han genom Norrbete, en ekonomisk förening med nio Väster-norrlands gårdar som vill leverera Sveriges bästa kött – och behandla djuren respektfullt.

– Vi är lika upprörda som vilka veganer som helst över djurindustrins sätt att hantera djur. De anonymiserar köttet, som om djuren vore detaljer i en industri, man hanterar dem industriellt för att producera så mycket som möjligt så fort som möjligt, säger Thorsten.

Och det handlar inte om myggor, utan om respekt för medvetna individer. Fast myrorna får vara kvar, och äta lite på digestivexen.

– Industrins kött är miljöförstörande och fullt av stresshormoner som beror på att korna äter kraftfoder. Kossor ska heller inte äta klöver, de

ska beta grovfoder i skog och på ängar, det är otroligt nyttigt för den biologiska mångfalden. Och när våra kor trampar markerna binder de koldioxid.

NORRBETE ÄR EN del av Naturbruksrörelsen. Den vill åter skapa ett hållbart naturbruk, säger han, och ropar till någon i slakteriet om att det är rostbiff han håller på med. Det blir som

påminnelse om att de oömsediga relationerna avslutas med att djuren äts upp.

– Och man kan inte ha för många djur, för då lämnar man inte se dem, säger Thorsten.

– Vi är rovdjur med historisk rätt att döda, menar Thorsten Laxvik, förgrundsfigur i Norrbete som producerar naturbetskött.

Mitt svar är att människan blev människa genom att äta högvärdiga proteiner från fisk och djur, och vi är rovdjur. Hela vår historia har vi ätit djur. Så det är någons sorts historisk rätt, att faktiskt döda.

Hur vet man att kossorna är med på ”dealen”? – Det handlar om ens egen förmåga att upprätta relation. Och det där gäller också växter, en seriös skogsbrukare måste tacka sina tallar. Din förmåga att visa respekt är avgörande. Sedan ser man om man trivs eller inte, säger Thorsten.

THORSTEN MÖTER veganer i Naturbruksrörelsen, och beskriver en gemensam kamp mot exploatering av djur i djurindustrin. Djurrättsrörelsens politiska perspektiv förstår han, att de inte vill äta kött. – Men jag förstår inte det så kallade djuretiska perspektivet, för jag tycker mitt sätt att möta djuren är hög djuretisk,

att slakta djuren och slakta dem. Det är fint, och det är en del av ”dealen”.

– Den handlar om ens egen förmåga att upprätta relation. Och det där gäller också växter, en seriös skogsbrukare måste tacka sina tallar. Din förmåga att visa respekt är avgörande. Sedan ser man om man trivs eller inte, säger Thorsten.

– Den här som jag står och styckar nu hette Nicke, han var en jäffneffn stut. Jag ska åka till Ornsköldsvik och leverera köttlådor, då kan jag visa bilder på Nicke, och berätta om hans liv. Det är hantverk, det här.

DAVID BERJLUND